

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.584/2018/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Gondos Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző: dr. Gondos Csaba ügyvéd) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - alperes neve (címe) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 13.P.22.226/2017/8. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja, az alperest a további jogsértéstől eltiltja. Az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltséget 42 075 (negyvenkétezer-hetvenöt) forintra, az alperes által fizetendő feljegyzett kereseti illetéket pedig 18 900 (tizennyolcezer-kilencszáz) forintra felemeli. A felperes által fizetendő feljegyzett kereseti illetéket 2100 (kétezer-egyszáz) forintra leszállítja. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 2540 (kétezer-ötszáznegyven) forint másodfokú perköltséget.

A felperest 28 800 (huszonnyolcezer-nyolcszáz) forint, az alperest pedig 19 200 (tizenkilencezer-kétszáz) forint feljegyzett fellebbezési illeték állam részére, külön felhívásra történő megfizetésére kötelezi.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes **P** polgármesterének: **T. B-nak** a házastársa, továbbá a **Pi Sz** Központ intézményvezető-helyettese.

Az alperes 2017. február 7-én a **p-i** Belvárosi Művelődési Központban tartott közmeghallgatáson a polgármester felé fordulva a következőket mondta:
„Nagyon érdekes volt, a tavalyi év költségvetéséhez tartozik, hogy Ön a kedves nejével kirándult egyet Normandiába, mely belekerült a városnak közel negyedmillió forintjába. Gépjárművel volt kint **F** városában. Tegye már meg nekem azt a szívességet, hogy itt megosztaná velünk: egy ilyen negyedmillió forintot érő autós kirándulás pontosan milyen előnyt jelentett a **p-i** adófizetőknek, mi volt belőle az a haszon, ami megérte például ennek

a pénznek az elköltését, mert érdekes módon más dolgokra nagyon szűken jutott pénz. Mondjuk tavaly nem jutott pénz kifizetni a 30 000 Ft-os szakrendelést időben, mert nem volt rá pénz. Erre jutott. Ha megtisztelne vele, nagyon szépen megköszönném." A közmeghallgatásról készült videofelvételt leadta a **P**-i Városi Televízió.

Az alperes által hivatkozott időpontban a polgármester a felperes nélkül utazott el **F**-ba, amely **P** francia testvérvárosa. Az ezt megelőző években ugyanakkor többször is előfordult, hogy a felperes e testvérváros meghívására elkísérte a házastársát Normandiába.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a közmeghallgatás során előadott azon valótlan tényállításával, amely szerint ő az alperes által hivatkozott időpontban **P** városának költségén **F**-ba utazott, megsértette a becsülethez és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait. Kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől és kötelezze őt arra, hogy a keresetlevél F/4. jelű mellékletében foglalt bocsánatkérő nyilatkozatot olvassa fel **P** Város Önkormányzatának legközelebbi nyilvános képviselő-testületi ülésén, továbbá a felolvasásról készített videofelvételt a saját költségén jelentesse meg a **P**-i Városi Televízióban. A keresete kiterjedt arra is, hogy az alperes fizessen meg neki 150 000 Ft sérelemdíjat.

Az alperes nem vitatta, hogy a per tárgyát képező tényállítása valótlan volt, hiszen a felperes az abban foglalt időpontban nem járt **F**-ban. Utalt azonban arra is, hogy személyiségi jogsértést e tévedés ellenére sem követett el, a felperes ugyanis az ezt megelőző években többször elkísérte a férjét Normandiába. Ennek ellenére úgy nyilatkozott, hogy hajlandó a felperesnek elégtételt adni, de nem az általa követelt módon, a további kereseti kérelmeket pedig elutasítani kérte.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a közmeghallgatáson előadott azon kijelentésével, amely szerint „Ön a kedves nejével kirándult egyet Normandiába, mely belekerült a városnak közel negyedmillió forintjába.” Kötelezte az alperest, hogy a **P**-i Városi Televízióban a saját költségén közzétett nyilatkozattal, továbbá a **P**-on tartandó következő közmeghallgatáson ismertesse az ítélet jogsértés tényét megállapító rendelkezését. Az ezt meghaladó keresetet elutasította, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 26 550 Ft elsőfokú perköltséget. A feleket kötelezte személyenként 10 500 Ft feljegyzett kereseti illeték állam részére történő megfizetésére is.

A határozatát azzal indokolta, hogy az alperes sérelmezett kijelentése nem vitásan valótlan tényállítás volt, amely azt a hamis látszatot keltette, hogy **P** polgármestere a házastársát közpénzen viszi kirándulni Franciaországba. Bár a szöveg további része az utazás politikai hasznosságát firtatta, nem lehet eltekinteni attól, hogy ez a kijelentés sértő volt a felperesre nézve, amelyet a keresetlevél mellékleteként csatolt internetes hozzászólásokban kifejezett rosszallás is megerősít. Mivel pedig e sérelmet az alperes nem véleménynyilvánítással, hanem valótlan tényállítással idézte elő, a felperesnek nem a becsületét, hanem a jóhírnevét sértette meg, így a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:51. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján csak ez utóbbi jogsértés megtörténtét lehetett megállapítani.

Kifejtette, hogy az alperesnek a jogsértéssel érintett személyi kör előtt kell elégtételt adnia a felperes részére, ezért a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján kötelezte őt arra, hogy a saját költségén a **P-i Városi Televízióban**, valamint a következő közmeghallgatáson ismertesse az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését. Úgy érvelt, hogy további elégtételre a felperes nem tarthat igényt, az alperes ugyanis a kialakult bírói gyakorlat szerint nyilvános bocsánatkérésre vagy ehhez hasonló egyéb nyilatkozat közzétételére nem kötelezhető (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.801/2007/7.).

Nem tartotta indokoltnak a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt objektív szankció alkalmazását sem, hiszen a felperes nem igazolta, hogy az alperes magatartása ismétlődő jellegű lenne. Erre nem volt alkalmas a **P-i R** internetes honlapján „Tetthely: **P** - a városi vezetők házainak felújítása” címmel közzétett videofelvétel sem, az ugyanis a felperes személyére vonatkozóan nem tartalmazott valótlan tényállítást vagy a becsület csorbítására alkalmas véleménynyilvánítást, az a körülmény pedig, hogy a felek a felvétel végén összeszólalkoztak, jelen pert nem érintette. Az alperes sérelmezett kijelentésének azon része, amely szerint a 30 000 Ft szakrendelésre nem jutott pénz, szintén nem minősült a felperes személye elleni támadásnak.

Nem találta megalapozottnak a sérelemdíj iránti kereset sem. Érvelése szerint a Ptk. 2:52. §-ának (1) bekezdése alapján sérelemdíj csak akkor követelhető, ha a személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben nem vagyoni sérelem következett be. Nem ellentétes ezzel a Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdésében foglalt azon szabály, amely szerint sérelemdíj követelése esetén a sérelmet szenvedett fél részéről a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges, ez ugyanis csupán a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti a sérelmet szenvedett felet. A BDT2018.3821. szám alatt közzétett eseti döntésre utalva kifejtette, hogy a bíróság elutasíthatja a sérelemdíj iránti keresetet akár azért, mert a nem vagyoni hátrány hiányát az ellenérdekű fél bizonyítja, akár azért, mert köztudomású tények értékelésével arra a következtetésre jut, hogy nem állt elő nem vagyoni hátrány a személyiségi jogában egyébként megsértett félnél. Nem indokolt a sérelemdíjban való marasztalás akkor sem, ha a nem vagyoni hátrány nem olyan mértékű, amely magánjogi, preventív jellegű kompenzációt, illetve büntetést igényelne, ez az úgynevezett bagatell igények köre.

A per során nem volt vitás az a **P-on** köztudomásúnak minősülő tény, hogy a felperes - nem az alperes által említett időpontban, hanem a korábbi években - valóban többször elkísérte a férjét Normandiába, továbbá a felperes is elismerte, hogy az alperesnek az utazás időpontjával kapcsolatos tévedését csupán gondatlanság idézte elő. Ennek tükrében a felperest nem érte olyan nem vagyoni hátrány, amelyért sérelemdíjat követelhetne, még akkor sem, ha néhány internetes hozzászólásban reá nézve sértőnek tekinthető megjegyzést tettek, az őt ért személyiségi jogsérelem az elsőfokú ítéletben foglalt objektív szankciókkal kellőképpen orvosolható volt.

Megállapította, hogy a felek azonos arányban lettek pernyertesek, ezért az alperest a felperes által lerótt 15 000 Ft illeték és az általa előlegezett jogi képviselői munkadíj felének megfelelő összegű elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte azzal, hogy a felek a feljegyzett 21 000 Ft illetéket személyenként egyenlő összegben kötelesek az államnak megfizetni.

A felperes a másodfokú tárgyaláson pontosított fellebbezésében arra kérte az ítélőtáblát, hogy az alperest tiltsa el a további jogsértéstől és kötelezze 150 000 Ft sérelemdíj megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, hiszen nem rögzítette, hogy a **P-i Sz** Központ intézményvezető-helyetteseként mik tartoznak a munkaköri feladatai közé, nem tért ki az alperes által „Tetthely: **P** - a városi vezetők házainak felújítása” címmel közzétett videofelvétel tartalmára és nem idézte a keresetlevél mellékleteként benyújtott internetes hozzászólásokat, ezért a döntése a fellebbezéssel érintett körben megalapozatlan. Érvelése szerint e tények figyelembevételével el kellett volna tiltani az alperest a további jogsértéstől, hiszen korábban is tanúsított jogsértő magatartást vele szemben. A sérelemdíj iránti keresete kapcsán hangsúlyozta, hogy az alperes a sérelmezett közlésben a hivatalos franciaországi utazást „kirándulásnak” minősítette és azt a hamis látszatot keltette, mintha emiatt nem lett volna pénz szociális jellegű kiadásokra. Rámutatott, hogy mindez súlyosan sértette őt és olyan internetes hozzászólásokhoz vezetett, amelyek az ő sérelmére bűncselekményt is megvalósítottak. Ezért olyan mértékű immateriális hátrányt szenvedett, amely miatt indokolt az alperest az általa követelt sérelemdíj megfizetésére kötelezni, különös tekintettel arra is, hogy az alperes súlyosan gondatlanul járt el, hiszen az utazások résztvevőinek tisztázása céljából nem tett meg minden elvárható intézkedést.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezett részének helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján.

A fellebbezés részben alapos.

Az ítélőtábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének azt a rendelkezését, amely a jogsértés tényét megállapította és az alperest az ott írt módon elégtétel adására kötelezte (1952. évi Pp. 253. §-ának (3) bekezdése). A fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között kizárólag abban foglalt állást, hogy alapos-e a felperes jogsértéstől eltiltásra és sérelemdíj megfizetésére irányuló keresete.

Jogsértéstől eltiltás

Bár a felperes a jogsértéstől eltiltás iránti kereseti kérelmének jogalapjaként a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) és d) pontjait is megjelölte, ilyen igényt kizárólag a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján terjeszthetett elő. Márpedig az ehhez kapcsolódó bírói gyakorlat szerint a jogsértéstől eltiltásnak nem feltétele az, hogy a sérelmet szenvedett személy igazolja a jogsértő magatartás ismétlődő jellegét, vagy valószínűsítse, hogy a jogsértés megismétlésétől kell tartani. Befejezett cselekménnyel elkövetett jogsértés esetén ugyanis a jogaiban megsértett fél alanyi jogon követelheti a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.778/2007/5., Pfv.IV.21.237/2008/4.).

Ezért a per során nem volt jelentősége annak, hogy az alperes a sérelmezett közlést megelőzően - akár a fellebbezésben hivatkozott videofelvétel internetes közzétételével, akár más módon - megsértette-e a felperes személyiségi jogait, így az elsőfokú ítéletben foglalt tényállást a videofelvétel tartalmával nem kellett kiegészíteni. E kereset eldöntése kapcsán kizárólag az bírt relevanciával, hogy az alperes az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem érintett részében megállapított jogsérelmet befejezett magatartással okozta, ezért a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján el kellett tiltani őt a további jogsértéstől, tekintet nélkül arra, hogy korábban megsértette-e a felperes személyiségi jogait vagy nem.

Ezért ezen kereset vonatkozásában a felperes fellebbezése alapos volt.

Sérelemdíj

A sérelemdíj iránti kereset körében szintén nem volt szükség az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállás kiegészítésére. Annak ugyanis, hogy intézményvezető-helyettesként mik tartoztak a felperes munkaköri feladatai közé, nem volt jelentősége, az alperes sérelmezett nyilatkozata ugyanis - annak helyes tartalma szerint - nem ezen minőségében, hanem kizárólag **P** polgármesterének feleségeként támadta a felperest. Az pedig, hogy mit tartalmaztak a keresetlevél mellékleteként benyújtott internetes hozzászólások, a per eldöntése szempontjából ugyancsak teljesen irreleváns volt, hiszen ezen hozzászólások az alperes sérelmezett közlése előtt keletkeztek, így azok az alperes jogsértő magatartásával nem hozhatók okozati összefüggésbe.

Az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállásból a sérelemdíj iránti kereset körében helytálló jogi következtetésre jutott. Az ítélet tábla a fellebbezés tükrében kiemeli, hogy a BH2016.241. szám alatt közzétett eseti döntés szerint: „A Ptk. 2:51. és 2:52. §-ából következően a jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj alkalmazása. A jogosultat ugyan az új szabályozás szerint nem terheli a hátrány bizonyítása, ez nem feltétele a sérelemdíj megítélésének. Azonban a Ptk. 2:52. §-ának (1) bekezdéséből kitűnően az érintett az őt ért nem vagyoni sérelemért követelhet sérelemdíjat. Tehát a sérelemdíj funkciója a személyiségi jogok megsértésével okozott nem vagyoni sérelmek kompenzálása. A Ptk. a sérelemdíj megítéléséhez, annak összegszerűsége meghatározásához az eset összes körülményének mérlegelését írja elő a bíróságok számára, rögzítve azt, hogy az adott ügyben eljáró bíróságnak milyen szempontokat kell elsősorban figyelembe vennie annak megítélésénél, hogy szükséges és indokolt a sérelemdíj vagy sem. A mérlegelés körébe kell vonni a sérelmet szenvedett fél személyét, a jogsértés személyére, környezetére gyakorolt hatását, továbbá az eset egyéb körülményeit. A sérelemdíj összegének megállapításánál a sérelmet szenvedett felet ért hátrány és annak súlya, mértéke, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása kap jelentőséget. A bíróságnak mindezek értékelésével kell megállapítania az adott személyt ért hátrányokat, és annak alapján eldöntenie, hogy a sérelmet szenvedett fél jogosult-e sérelemdíjra, amennyiben igen, milyen összegszerűségben. A bírói mérlegelés adott esetben arra is vezethet, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére.”

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperest az alperes jogsértő magatartásával okozati összefüggésben nem érte olyan mértékű immateriális sérelem, amely - a személyiségi jogsértés objektív szankciói mellett - sérelemdíj megfizetését is indokoltá tenné. E körben az ítélet tábla csupán annyiban pontosítja az elsőfokú ítélet indokolását, hogy a keresetlevél mellékleteként csatolt internetes hozzászólások a 2017. február 7-én megtartott közmeghallgatást megelőzően keletkeztek, így az azokban foglalt negatív képet a felperesre vonatkozóan nyilvánvalóan nem az alperes közmeghallgatáson előadott nyilatkozata alakította ki, ezért e hozzászólások a felperest ért nem vagyoni sérelem igazolására nem voltak alkalmasak. Az a **P**on közismert tény ugyanakkor, hogy a felperes - nem a sérelmezett nyilatkozatban hivatkozott időpontban, hanem az azt megelőző években - a férjével együtt valóban többször ellátogatott **P** francia testvérvárosába, arra enged következtetni, hogy a felperest számottevő immateriális sérelem az alperes - utazás időpontját illetően téves - tényállítása folytán nem érte.

Mindezt az is alátámasztja, hogy a felperes és a férje a közmeghallgatáson maguk is jelen voltak, így az alperes nyilatkozatára - ugyanazon személyi kör előtt, ahol a jogsértés megtörtént - azonnal reagálhattak. Mivel pedig az alperesnek az utazás időpontjára vonatkozó tévedését a rendelkezésre álló adatok szerint valóban nem szándékosság, hanem csupán gondatlanság idézte elő, a sérelemdíj megfizetését az eset további körülményei, így a jogsértés súlya és a jogsértő magatartás felróhatóságának foka sem tették indokolttá. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen utasította el a sérelemdíj iránti keresetet, így a felperes fellebbezése ebben a tekintetben sem volt eredményes.

A jogsértéstől eltiltás folytán részben megváltoztatott döntés következtében az elsőfokú eljárásban módosult a pernyertesség-pervesztesség aránya: a felperes az objektív szankciók körében túlnyomórészt alapos kereseti kérelmeit figyelembe véve 90%-ban, az alperes pedig 10%-ban lett pernyertes. A felperes 15 000 Ft eljárási illetéket és a jogi képviselőjének munkadíját előlegezte meg, amelynek összegét az ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3. §-ának (3) bekezdése és 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján öt óra igazolt jogi képviselési tevékenység után 5000 Ft/óra + áfa, azaz 31 750 Ft-ban határozta meg. Így a felperes 46 750 Ft elsőfokú perköltséget előlegezett meg, amelyből a pernyertességének arányában 90%-ot, azaz 42 075 Ft-ot követelhetett az alperestől, akinek igazolt elsőfokú perköltsége nem keletkezett (1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése). A feljegyzett 21 000 Ft kereseti illetékből a pervesztességének arányában a felperes 10%-ot, azaz 2100 Ft-ot, az alperes pedig 90%-ot, azaz 18 900 Ft-ot köteles az állam részére megfizetni (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, 1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése).

A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján ennek megfelelően részben megváltoztatta, egyebekben pedig helybenhagyta.

A felperes fellebbezése a jogsértéstől eltiltás körében eredményes, a sérelemdíj és tekintetében pedig eredménytelen volt. A pernyertesség-pervesztesség arányának meghatározása során a felperes terhére esett az is, hogy a fellebbezését eredetileg az elégtételadással kapcsolatos elsőfokú ítéleti rendelkezéssel szemben is benyújtotta, ezen fellebbezési kérelmét ugyanis csak a másodfokú tárgyaláson vonta vissza. Ennek tükrében a felperes a másodfokú eljárásban csupán 40%-ban, az alperes pedig 60%-ban lett pernyertes. A felperes a jogi képviselőjének másodfokú munkadíját előlegezte meg, amelynek összegét az ítéltábla az R. 3. §-ának (3) és (5) bekezdései, valamint 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 5000 Ft + áfa, azaz 6350 Ft-ban állapította meg. Ezen összegből a pernyertességének arányában 40%-ot, azaz 2540 Ft-ot követelhetett az alperestől, akinek igazolt másodfokú perköltsége nem keletkezett (1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése).

A feljegyzett 48 000 Ft fellebbezési illetékből a pervesztességének arányában a felperes 60%-ot, azaz 28 800 Ft-ot, az alperes pedig 40%-ot, azaz 19 200 Ft-ot köteles az állam részére megfizetni (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, 1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése).

Debrecen, 2018. november 8.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Csiki Péter s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő